

Състав „Китка“ – 10 години по-късно

НАЧАЛОТО: ЕСЕНТА НА 2001

ПЪРВИ РЕПЕТИЦИИ: БИСТРО „РОПОТАМО“, УЛ. „СРЪБСКА“ 17, БЪРНО

ОРГАНИЗАЦИОННО: В РАМКИТЕ НА БЪЛГАРСКОТО КУЛТУРНО-ПРОСВЕТНО СДРУЖЕНИЕ В БЪРНО

ПЪРВО ПРЕДСТАВЯНЕ: КОЛЕДЕН КОНЦЕРТ НА МАЛЦИНСТВОТА В БЪРНО – „ŽIJEME V JEDNOM MĚSTĚ“, DIVADLO VOLKA POLÍVKY V BRNĚ, PROSINEC 2001

През 2011 година танцовият състав за български народни танци „Китка“ от град Бърно, отбеляза завидните десет години успешна фолклорна дейност. Творческият му път започна през 2001 година в бистро „Ропотамо“, където по това време се помещаваше Българският клуб.

Създаването му беше породено от отколешната идея за сформирание на състав за български народни танци. Като при всяко начало, идеята беше твърде аморфна, без да се знае къде ще се танцува, какво ще се танцува, с какви носии и под чие ръководство. Онова, което беше ясно от самото начало, бяха организационните въпроси. Танцовият състав беше

приеман като естествена част от структурата на Българския културен клуб в Бърно и като такъв щеше да бъде финансиран и подпомаган от него. Георги Лачев, председател на Клуба, беше горещ привърженик на идеята за танцов състав, защото виждаше в нея възможност за съживяване на организационната дейност, която предвид обществените реформи по това време беше силно ограничена.

Първите репетиции се проведоха в самото бистро „Ропотамо“ – малко заведение в избени помещения, изградено с доброволен труд и клубни средства. За да има поне някакво място за репетициите, масите и сто-

ловете трябваше да бъдат натрупани първо в един от ъглите. Помещението беше наистина малко, но желанието голямо и така при всяка репетиция имаше местене на маси и столове и чак тогава следваха танците.

Началото, разбира се, беше с българските народни хора – „Право“, „Дойчово“, „Еленино“ и „Пайдушко“. Танцуваха предимно деца на около 8–10 години и техните родители. Първото официално представяне беше на Коледния концерт на малцинствата в Бърно, който се проведе на сцената на „Театъра на Болек Поливка“. Предвид малкото репетиции, групата се колебаеше

дали да вземе участие, но по настояване на инж. Лачев изиграха няколко хора. И дума не можеше да става за някаква по-атрактивна хореография! Никой нямаше толкова опит, а и времето за подготовка беше крайно недостатъчно. Нямаше носии, само черни панталони, поли,

Удовлетворението от това, че имаме танцова група, че нашите деца се учат да играят български хора, беше неописуемо

обувки и бели ризи. Удовлетворението от участието обаче, от това, че вече имаме танцова група, че нашите деца се учат да играят български хора и че и ние вече имаме какво да покажем на такива мултикултурни акции, беше неописуемо.

Постепенно на репетициите започнаха да идват все повече хора и мястото за танци в „Ропотамо“ стана недостатъчно. В началото на 2002 година репетициите започнаха да се провеждат в по-голямо помещение на улица „Братиславска“, собственост на обществена организация, на която се плащаше наем. Средствата за наема се отпускаха от Българския културен клуб. Инженер Георги Лачев присъстваше на почти всяка репетиция, подкрепяше участниците и правеше фотодокументация. Всеки път, когато идваше, носеше и голям термос с ароматно кафе за танцьорите.

Голям проблем бяха носиите. Започнаха да се търсят от членовете

на Клуба и се крояха планове за набавяне на нови. Средствата, с които Клубът разполагаше, не стигаха за закупуването им и затова част от тях бяха скроени и ушити с подръчни материали. Червените покривки за маса се превръщаха в мъжки пояси и женски престилки. По-възрастните членове на Клуба донасяха скътани калпаци, цървули, престилки, ризи, елечи и по този начин, „в движение“, се комплектоваха носиите.

Поредното представяне на танцовата група стана през май 2002 година в „Моравската галерия“. Репертоарът все още беше от няколко хора, но танцьорите бяха с носии, които макар и различни, носеха усещането за българския дух. С голяма радост групата участва и в тържеството в Микулчице през май същата година. Сдружението осигури автобус, с който пътуваше не само трупата, но и членовете на Клуба. За озвучаването се погрижи отново инж. Лачев. По това време групата наброяваше вече около 16 човека.

През есента на 2002 година, благодарение на контактите на Николина Флекава, танцьорка в групата, репетициите започнаха да се провеждат в сградата на омбудсмана на Чехия. Наем не се плащаше – факт, който доста облекчи бюджета на Клуба. Освен народните хора започнаха да се правят и опити за къси хореографии, но бяха необходими поне две – три репетиции, преди да се роди едноминутна хореография.

По това време, започнаха дискусии около статута на групата

– част от участниците все по-усилено настояваха да се регистрира като самостоятелна организация. Обособиха се два лагера с противоположно мнение и атмосферата по време на репетициите престана да бъде творческа. Репетициите станаха място за емоционална размяна на мнения, танците бяха изместени от спорове. Стигна се до момента на радикалната промяна, в който голяма част от танцьорите заявиха твърдата си позиция за оставане в Клуба. Групата се разцепи и една част от нея продължи работата си в рамките на Клуба. Другата част започна да развиват фолклорна дейност като самостоятелна организация. Бяха трудни времена, но въпреки всичко имаше достатъчно здрав разум, за да излезе групата заедно на Коледния концерт на малцинствата. Макар и за последно, тя се представи много добре и получи заслужени овации. В не малка степен за това помогнаха и оригиналните носии, предоставени от Българския клуб в Острава.

След разделянето, танцова група „Китка“, останала в рамките на Българския клуб, провеждаше репетициите си в салона на фитнес клуб „Примавера“. Репетициите водеше Даниел Велчев, който има голяма заслуга за изграждането на „Китка“. На традиционната вечеринка по случай Никулден през декември 2002 година, „Китка“ се представи с български народни хора и със сърцатата си игра допринесе за добрата атмосфера.

Следващата, 2003 година, бе особено плодотворна за развитието на „Китка“. Реализирани бяха първите самостоятелни хореографии и бяха ушити носии за всички танцьори. За целта беше закупена и шевна машина. В шиенето се включиха всички жени от състава. С нови носии и със самостоятелни хореографии, „Китка“ се представи на вечеринката през март 2003 година в салона на ресторант „Козак“.

Репетициите на „Китка“ придобиваха все повече облика на творческа работа, защото се играеха не само хора, а се разучаваха и хореографии – „Данец“, „Жоркината“, „Копаница“ и други. Ръководителят на състава, Даниел Велчев, идваше на репетициите с идеи за атрактивни хореографии, показваше, изискваше и окуражаваше танцьорите. Необходимите за дейността финансови средства се набавяха чрез дотации от кметството на Бърно, от Министерството на културата на Чехия и от управата на Южноморавска област. „Китка“ вземаше редовни участия във фолклорни изяви като „Žijeme v jednom městě“, „Návraty ke kořenům“ и Европейския ден на музиката. Нито една от традиционните български вечеринки в Бърно, както и съборите в Микулчице, не минаваха без фолклорната програма на групата. „Китка“ радваше със своите изпълнения и сънародниците ни в Острава, Прага и Братислава. Поканата за участие във фолклорния фестивал „Jánošíkův dukát“ през лятото на 2004 година, беше поред-

ното признание за труда на всички танцьори.

През 2004 настъпиха промени. Дойдоха нови желаещи да танцуват, а някои от танцьорите прекратиха участието си. Ръководството на състава беше поето от Райчо Велев а после и от Георги Жилев. Бяха осигурени оригинални български носии, поръчани, ушити и доставени от България. Освен редовните си представления в Чехия, в продължение на три поредни години „Китка“ участва и във фестивала BULFEST, в град Фертьюд, Унгария. Участията във фестивала бяха по покана на организаторите и представляваха своеобразен завършек на творческата година, преди лятната ваканция.

С участието си в различни фолклорни форуми, съставът имаше възможност и да „сверява“ хореографиите си по замисъл и изпълнение с тези на другите танцови състави и така да подобрява програмата си. За кратко време „Китка“ имаше и певица, правеха се опити и за инструментални изпълнения с акордеон и тъпан. За да бъдат реализирани по-добри хореографии, бяха поканени професионални хореографи от България. Две поредни години, през 2008 и 2009 година, бяха организирани фолклорни уикенди под ръководството на професионалните хореографи Мирослав и Анна Станеви. Благодарение на тези репетиции, програмата на „Китка“ се обогати с няколко нови и атрактивни хореографии – Тракийски танц, Пи-

рински танц, Шопски танц и Детски танц с цветя.

С новата си програма съставът се представи първо на събора в Микулчице. Обширен репортаж за състава излъчи и телевизия СКАТ в предаването си „Облаче ле, бяло“ на 20. 07. 2009 година. Добрата подготовка не остана незабелязана и „Китка“ получи покана за участие в престижния фолклорен фестивал в Стражнище. Представянето на състава на такъв мащабен фолклорен форум е голямо признание за труда на всички, които мислят за българското и полагат усилия то да бъде запазено.

„Китка“ продължава да радва и днес с български народни танци. Подготвя и представя хореографии по срещи на земяци в Бърно, Брагислава и Острава, на съборите в Микулчице и на редица фолклорни форуми.

Животът на състава, разбира се, включва не само танците. „Китка“ дава възможност за срещи, за споделяне и разговори, за нови контакти. Покрай репетициите се срещат и запознават децата на наши сънародници, които преди това дори не са чували един за друг. Техният приятелски кръг става все по-широк и все по-трудно се побира на една маса по време на вечеринките. Трудно ще бъде забравено преживяното заедно покрай танците, участията във фестивали, семинари и събори.

За десет години децата пораснаха, но останаха преди всичко приятели. Може да се очаква, че така ще бъде и занапред. ■